Ympäristö- ja rakennuslautakunta 19.11.2026 § 144

§ 144

Tilannekatsauksen tiedoksi merkitseminen koskien Helsingin kaupungin kanssa suunniteltua eläinten hyvinvointiohjelmaan liittyvää yhteistyötä.

Valmistelijat / lisätiedot:
Nevas Mari

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Ympäristö- ja rakennusvalvontakeskuksen johtaja Timo Pasi

Ympäristö- ja rakennuslautakunta merkitsee tilannekatsauksen tiedoksi.

Käsittely

Päätös

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Asian taustaa

Valtuutettu Elina Rodriguez ja 21 muuta valtuutettua jättivät 15.9.2025 valtuustoaloitteen, jossa ehdotettiin Espooseen laadittavaksi eläinten hyvinvointisuunnitelma. Aloitteen mukaan on tärkeää, että eläinten hyvinvointi ja intressit otetaan huomioon kaupungin päätöksenteossa ja toiminnassa laajemmin. Myös toiminnan välilliset vaikutukset eläimiin olisi tärkeä huomioida esimerkiksi kaupungin hankinnoissa, rakentamisessa ja viheralueiden hoidossa. Aloitteessa tuotiin esiin, että eläinten hyvinvoinnin koordinointia ja vaikutusten arviointia on tarpeen kehittää Espoossa. Eläinten hyvinvointisuunnitelman avulla olisi mahdollista ottaa paremmin huomioon eri lajien tarpeita sekä edistää eläinten hyvinvointia ja oikeuksia. Suunnitelma kattaisi niin tuotanto- ja lemmikkieläinten kuin luonnonvaraistenkin eläinten hyvinvointiin vaikuttavat asiat, ja se sisältäisi selkeät mittarit ja seurantamekanismit. Suunnitelmassa määriteltäisiin, miten Espoo edistää eläinten hyvinvointia toimillaan. Lisäksi Espoossa kehitettäisiin eläinten hyvinvointivaikutusten arviointia.

Vastauksena valtuuston kysymykseen eläinten hyvinvointiohjelmasta ympäristöterveydenhuollon sekä ympäristönsuojelun palvelualueet laativat kuvauksen Espoon kaupungilla tällä hetkellä toteutettavista, eläinten hyvinvointiin tähtäävistä toimista. Vastauksessa todettiin, että eläinten hyvinvointiin liittyviin tehtäviin ohjatut resurssit ovat rajalliset, ja tehtävissä on priorisoitava nykyisiä toimia, ja erityisesti lakisääteisten tehtävien toteuttamista. Vastauksessa mainittiin lisäksi, että seuraamme Helsingissä suunnitellun eläinten hyvinvointiohjelman rakentamista, teemme mahdollisuuksien mukaan hankkeeseen liittyen yhteistyötä ja poimimme mahdollisia hyviä käytäntöjä. Vastaus käsiteltiin kaupunginhallituksessa

16.3.2026 § 92 sekä valtuustossa 20.4.2026 § 65. Valtuusto hyväksyi annetun vastauksen yksimielisesti. Lisäksi se esitti toivomuksen, että toteutunut yhteistyö Helsingin kaupungin kanssa sekä hyvien käytänteiden käyttöönotto tuodaan tiedoksi asianmukaiselle lautakunnalle.

Olemme keskustelleet lokakuussa 2026 Helsingin kaupungin edustajien kanssa eläinten hyvinvointiohjelma - hankkeen etenemisestä. Hanke on tällä hetkellä suunnitteluvaiheessa.

Eläinten hyvinvointiohjelman liittäminen strategiaan Helsingin kaupungilla

Helsingin kaupunginvaltuustolle tehtiin kesäkuussa 2024 aloite eläinten hyvinvoinnin edistämisohjelman laatimisesta. Ohjelmaan kootaan kaupungin nykyiset eläinten hyvinvointia edistävät toimet, määritellään vastuut ja toimenpiteet sekä asetetaan selkeät ja seurattavat tavoitteet. Kaupunginvaltuusto puolsi aloitetta helmikuussa 2025, minkä jälkeen ohjelman laatiminen kirjattiin Helsingin kaupunkistrategiaan ja kaupunkiympäristön tavoiteohjelmaan.

Syksyllä 2025 Helsingin kaupunki sai Vuoden eläinsuojeluteko -palkinnon tunnustuksena eläinten hyvinvoinnin kokonaisvaltaisesta huomioimisesta ja eri lajien sopuisan yhteiselon edistämisestä.

Eläinten hyvinvointiohjelman valmistelun ja nykytilan kartoitus Helsingin kaupungilla

Ohjelman valmistelua varten on perustettu projektityöryhmä 1.1.2026, ja hankkeeseen on palkattu projektityöntekijä. Työryhmä on kartoittanut kaupungin nykyiset eläinten hyvinvointiin liittyvät tehtävät, linjaukset, ohjelmat, ohjeet, selvitykset, työkalut ja viestintätoimet.

Lakisääteisiä tehtäviä ovat eläinlääkäripalvelut, eläinsuojeluvalvonta ja löytöeläinpalvelut. Eläinten hyvinvointia koskevia strategioita ovat mm. Korkeasaaren villieläinsairaalan ja pelastuslaitoksen eläinpelastusyksikön toiminta. Rinnakkaisia ohjelmia, kuten luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelma, tunnistettiin viisi. Aiheeseen liittyen tunnistettiin lisäksi valtakunnallinen terveydensuojeluviranomaista koskeva rottaohjeistus, kolme kaupungin omaa ohjetta, kaksi selvitystä, kolme työkalua, kuten luontokoulut, sekä viisi viestintäkokonaisuutta, koskien esimerkiksi lintujen talviruokintaa ja koirapuistoja.

Osana valmisteluprosessia on käyty useita sidosryhmäkeskusteluja. Niissä on käsitelty muun muassa ohjelmaan soveltuvia teemoja Luonnonvarakeskuksen kanssa ja pohdittu vahinkoeläinten asemaa ohjelmassa, eläinten hyvinvoinnin huomioon ottamista kasvatuksessa ja koulutuksessa sekä luonnonvaraisten eläinten avunsaantia Korkeasaaren kanssa. Keskusteluja on käyty myös eläinten hyvinvointiin vaikuttavista hankintakriteereistä, kalastuksen valvonnasta ja siimaroskaongelmasta, pelastuslaitoksen eläinpelastusyksikön ja sopimuspalokuntien tehtävistä sekä Pääkaupunkiseudun eläinsuojeluyhdistyksen toiminnasta loukkaantuneiden luonnonvaraisten eläinten kuljetuksessa ja hoidossa.

Hankkeelle asetettavat tavoitteet ja toimenpiteet ovat parhaillaan suunnittelussa ja saamme näistä tarkempaa tietoa niiden valmistuttua ja saatua lautakunnan hyväksynnän. Kun suunnitelma on valmis, voimme

arvioida mahdollisuuksiamme toteuttaa Espoossa vastaavia toimia ja pyrimme hyödyntämään myös sitä osaamista ja kokemusta, jota Helsingin kaupungille hankkeesta kertyy. On huomioitava, että nykyisten tehtävien ohella tähän työhön ei ole allokoitu Espoossa lisäresursseja.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi